

μέλος του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

web: www.ecogreens.gr - email: contact@ecogreens.gr

Αθήνα: Πλατεία Ελευθερίας 14, 10553, τηλ. 210 3306301, fax 210 3241825

Θεσσαλονίκη: Ερμού 1, 54625, τηλ. 231 0266705, fax 231 0266706

Προς : Βλ. Πίνακα Αποδεκτών

22/5/2017

Οι Οικολόγοι Πράσινοι για το φράγμα και το Υδροηλεκτρικό Εργοστάσιο Μεσοχώρας

Οι Οικολόγοι Πράσινοι έχουν διαχρονικά ταχθεί κατά της εκτροπής του Αχελώου και η οριστική αποτροπή του σχεδίου αυτού αποτελεί τμήμα της προγραμματικής τους συνεργασίας με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Μετά την τελευταία καταδικαστική απόφαση του ΣτΕ (2014) άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στην υπόθεση «εκτροπή Αχελώου». Επιγραμματικά η σημερινή κατάσταση έχει ως εξής:

- Α. Η κυβέρνηση δηλώνει ότι εγκαταλείπει οριστικά το σχέδιο της εκτροπής των υδάτων του άνω ρου Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού.
- Β. Η χώρα έχει να διαχειριστεί μια σειρά ημιτελών υποδομών, που αποτελούν την κληρονομιά του σχεδίου
- Γ. Η κυβέρνηση προτείνει ως επί μέρους λύση την αξιοποίηση του πλέον ολοκληρωμένου έργου, του φράγματος της Μεσοχώρας (και των συνοδών έργων: σήραγγα και εργοστάσιο Γλύστρας, οδική σύνδεση) με την μετατροπή του σε Υδροηλεκτρικό Εργοστάσιο
- Δ. Δεν υπάρχει κυβερνητική πρόταση για τα λοιπά ημιτελή έργα εκτροπής

Το θέμα επανέρχεται πιεστικά στην επικαιρότητα καθώς η κυβέρνηση ωθείται στην **άμεση υπογραφή της ΑΕΠΟ της παλαιάς ΜΠΕ του έργου ώστε να εκκινήσει η δημιουργία ΥΗΣ στο φράγμα Μεσοχώρας**. Το επείγον του πράγματος δικαιολογείται ως εξής:

- Αν δεν υπογραφεί άμεσα η ΑΕΠΟ θα καθυστερήσει κατά ένα έτος το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει έναρξη λειτουργίας του ΥΗΣ Μεσοχώρας στα τέλη 2020.
- Κάθε επιπλέον καθυστέρηση επιβαρύνει την ασφαλή λειτουργία της προσωρινής σήραγγας εκτροπής του Ασπροπόταμου και εγείρονται θέματα κατάρρευσης του έργου που είχε προβλεπόμενο χρόνο ζωής τα 5 χρόνια και έχει πλέον ξεπεράσει τα 16.

Βασικές παράμετροι συνδεόμενες με την παραπάνω εξέλιξη και θέματα που εγείρονται είναι:

1. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις–Δέουσα εκτίμηση: Όπως επισημαίνεται από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις που πρωταγωνίστησαν στον πολύχρονο αγώνα κατά της εκτροπής, τα ζητήματα των επιπτώσεων της λειτουργίας του φράγματος της Μεσοχώρας στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον της ευρείας περιοχής που επηρεάζεται από τον ποταμό Αχελώο, παραμένουν ανοιχτά και ανεπίλυτα. Είναι δε απολύτως βάσιμη η διαπίστωση του Τμήματος Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ ότι δεν έχει τηρηθεί η υποχρέωση της δέουσας εκτίμησης του άρθρου 6.3 της οδηγίας 92/43 για το τμήμα της περιοχής που περιλαμβάνεται στο δίκτυο NATURA 2000 με συνέπεια να είναι παράνομη όλη η διαδικασία της επικείμενης περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

2. Η τύχη του χωριού Μεσοχώρα Σύμφωνα και με την Περιφερειακή Παράταξη «Οικολογική Θεσσαλία» παραμένουν ανοικτά αρκετά ζητήματα που αφορούν την τύχη του χωριού Μεσοχώρα και των κατοίκων του. Δεν έχει διευκρινιστεί η τύχη των οικιών της Μεσοχώρας που μπορούν να διασωθούν, σύμφωνα με πόρισμα μελέτης που ανατέθηκε και ολοκληρώθηκε τον τελευταίο χρόνο. Παραμένει αντιφατικό το γεγονός ότι ενώ η κατοίκηση θεωρείται επισφαλής το ΣΧΟΑΠ προτείνει την εγκατάσταση τουριστικών κατοικιών στην ίδια περιοχή

3. Αναθεώρηση των Υδατικών Σχεδίων Διαχείρισης: Η αναθεώρηση των διαχειριστικών σχεδίων των ΛΑΠ Αχελώου και Πηνειού δεν έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον. Εφόσον αποκλειστεί την εκτροπή θα τεθεί ένα σαφές πλαίσιο διαχείρισης του συνολικού ζητήματος με άμεση εφαρμογή.

4. Φράγμα Συκιάς και υποδομές εκτροπής: Η κυβέρνηση, λοιπόν, σπεύδει να υπογράψει την ΑΕΠΟ του ΥΗΕ Μεσοχώρας ενώ δεν έχει παρουσιάσει τον σχεδιασμό για τη διαχείριση των υδάτων του Αχελώου και δεν συζητά για την τύχη του φράγματος της Συκιάς και των λοιπών υποδομών εκτροπής. Σημειώνουμε ότι το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2017-2026 του ΑΔΜΗΕ, το οποίο προβλέπει το ΥΗΕ Μεσοχώρας, δεν προβλέπει το αντίστοιχο της Συκιάς. Ωστόσο, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών διατηρεί ανοιχτή τη ΣΑΕ Εκτροπής Αχελώου στην οποία συνεχίζει να καταλογίζει κονδύλια. Θεσσαλικοί φορείς προτείνουν τη λειτουργία του φράγματος Συκιάς και τη διατήρηση όλων των υποδομών εκτροπής. Αναφέρουν δε ότι τα έργα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν κάποτε για την εκτροπή εφόσον κάτι τέτοιο διαφανεί ως αναγκαίο μέσα από τα μελλοντικά σχέδια διαχείρισης των υδατικών πόρων. Η τυχόν ολοκλήρωση του φράγματος Συκιάς και λειτουργία του ως ΥΗΕ προφανώς φέρνει πιο κοντά αυτό το σενάριο και επιτείνει την καχυποψία των αντιτιθέμενων φορέων για την «διά της πλαγίας οδού» επαναφορά και τμηματική αδειοδότηση του έργου εκτροπής σε πιο εύθετο χρόνο.

5. Η συγκυρία της ιδιωτικοποίησης της ΔΕΗ: Αναπόφευκτα, το ζήτημα συνδέεται με την επικείμενη ιδιωτικοποίηση τμήματος της ΔΕΗ και όπως το θέτει χωρίς περιστροφές το Τμ. Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ: *«... η μάχη πρέπει να δοθεί στο να μην προχωρήσει το ξεπούλημα, τόσο της ίδιας της Δημόσιας Επιχείρησης, όσο και των ήδη κατασκευασμένων ΥΗΣ και των ταμιευτήρων τους. Να μην χρηματοδοτήσει δηλαδή η σημερινή δημόσια ΔΕΗ την ολοκλήρωση του φράγματος ώστε στη συνέχεια να δοθεί «πεσκέσι» στους ιδιώτες... Στην πραγματικότητα η «αυτόνομη» προώθηση του φράγματος της Μεσοχώρας, δεν αναμένεται να λύσει κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα πλην ίσως των απαιτήσεων κερδοφορίας των κάθε είδους εργολάβων (αυτών δηλαδή που θα αγοράσουν "κοψοχροιά" τον ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπως και άλλους πέντε που ήδη είναι προς πώληση μαζί με την ΔΕΗ, αν τελικά αυτό δεν αποφευχθεί.»*

Τα παραπάνω συνιστούν το «κάδρο» μέσα στο οποίο η κυβέρνηση επιχειρεί να εντάξει κατεπειγόντως το έργο του ΥΗΕ Μεσοχώρας.

Η θέση των Οικολόγων Πράσινων είναι η εξής:

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος ΔΕΝ πρέπει να προχωρήσει στην έκδοση ΑΕΠΟ του έργου. Πρόκειται για σπασμωδική κίνηση που είτε απλώς διαιωνίζει την προχειρότητα και την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού που χαρακτήριζαν τις προηγούμενες κυβερνήσεις είτε υποκρύπτει άλλους στόχους.

Τα Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Μεταφορών & Υποδομών πρέπει να αναπροσανατολίσουν τις ενέργειές τους στις εξής κατευθύνσεις:

- Η ολοκλήρωση των Σχεδίων Διαχείρισης των ΛΑΠ Αχελώου και Πηνειού αποτελεί προϋπόθεση για οποιαδήποτε εξέλιξη στην πορεία των έργων.
- Τα Σχέδια Διαχείρισης πρέπει να προβλέψουν επιχειρησιακό πλάνο που θα εξετάζει όλα τα δυνατά σενάρια συμπεριλαμβανομένου του μηδενικού.
- Το βασικό σενάριο που θα πρέπει να εξεταστεί είναι η αφαίρεση του φράγματος Συκιάς και όλων των συνοδών έργων εκτροπής. Σημειώνουμε ότι η [αφαίρεση φραγμάτων](#) λόγω επικινδυνότητας, παλαιότητας, αλλαγής ενεργειακού μοντέλου ή αποκατάστασης των οικοσυστημικών λειτουργιών των ποταμών αποτελεί τεχνολογία αιχμής στον ανεπτυγμένο κόσμο και είναι τουλάχιστον λυπηρό τεχνικοί φορείς της Θεσσαλίας να επιδεικνύουν την άγνοιά τους χαρακτηρίζοντας ως “εξωφρενική” την πρόταση αυτή. Ιδιαίτερα η αποκατάσταση των οικοσυστημικών υπηρεσιών των φυσικών συστημάτων είναι ενέργεια επιλέξιμη προς χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Σε κάθε περίπτωση πρέπει να θεωρείται δεδομένη και να δρομολογηθεί η καταστροφή της σήραγγας εκτροπής Συκιά-Πευκόφυτο
- Όσον αφορά στο φράγμα Μεσοχώρας πρέπει να εξεταστούν: 1) το σενάριο μη λειτουργίας του φράγματος με τεχνική μελέτη πιθανών καταστροφών και κινδύνων ασφαλείας, κόστος προστασίας, κόστος αποκατάστασης του ποταμού και της περιοχής γύρω από το φράγμα. 2) το σενάριο λειτουργίας του φράγματος με εκτίμηση κόστους ολοκλήρωσης /οφέλους συνεκτιμώντας παλαιότητα υποδομών, κόστη απαλλοτριώσεων και μετακίνησης οικισμού.
- Θέματα ασφάλειας που εγείρονται λόγω παλαιότητας της προσωρινής εκτροπής στη Μεσοχώρα πρέπει να εκτιμηθούν και να αντιμετωπιστούν άμεσα ανεξαρτήτως άλλων εξελίξεων.
- Εφόσον τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα της δημιουργίας του ΥΗΣ και άρα της κατάκλυσης του χωριού Μεσοχώρας, να αποσαφηνιστούν όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη διάσωση τμήματος του οικισμού, με τη μετεγκατάσταση των κατοίκων και με κάθε άλλη εκκρεμότητα που παραμένει.
- Η ΣΑΕ 064 "Έργα εκτροπής Αχελώου και εγγειοβελτιωτικά έργα Θεσσαλικής πεδιάδας" πρέπει να καταργηθεί και οι πόροι να διατεθούν στους σκοπούς και έργα που θα προκριθούν από τις παραπάνω μελέτες.

Με βάση τα παραπάνω, οι Οικολόγοι Πράσινοι προτείνουν νέα ΜΠΕ με βάση τις μελέτες εναλλακτικών σεναρίων, σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από την Οδηγία 92/43 για το τμήμα της περιοχής που περιλαμβάνεται στο δίκτυο NATURA 2000 και λαμβάνοντας υπόψη το πόρισμα που αφορά τον οικισμό της Μεσοχώρας.

Πίνακας αποδεκτών:

- ΥΠΕΝ, Φάμελλος
- ΥΠΕΝ, Σταθάκης
- Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών, Σπίρτζης
- Κ.Ο Σύριζα
- Τμ. Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ
- Ανελ- δεν ξέρω πού
- Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Περιφέρεια Ηπείρου
- Κεντρικό ΤΕΕ